

LBRIS

We know
books

George Bonea

Niște animale

LITERA
București

CUPRINS

Bloc V6, scara B. Alex Mic	25
Bloc V6, scara A. Bogdan Lecea	35
Bloc V5, scara C. Bulgaru	41
Bloc V6, scara A. Ștefan	47
Bloc V6, scara B. Dan	53
Bloc V6, scara B. Cristi	61
Bloc V6, scara B. Laurențiu	71
Bloc V5, scara C. George	77
Bloc V6, scara B. Alex Mare	87
Bloc V5, scara C. Cătălin	105
Bloc V6, scara C. Sorin	107
Bloc V6, scara B. Valentin	109
Bloc V6, scara B. Marius	117
Bloc V6, scara C. Iulică	119
Bloc V5, scara C. Bebică	121
Bloc V6, scara B. Adi Lecea	123

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35, 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

George Bonea

Niște animale

Copyright © 2024 Grup Media Litera

pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Cosmin Perța

Corector: Ionel Palade

Copertă: Laurențiu Midvichi

Tehnoredactare și prepress: Ana Vârtosu

Colecția Pantazi este coordonată de Cosmin Perța.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BONEA, GEORGE

Niște animale / George Bonea. – București:

Litera, 2024

ISBN 978-630-342-306-7

821.135.1

La început erau doar case. Mici, înghesuite, fără curte interioară, fără grădină în spate, mici petice de „afară“, bucăți de iarbă și buruieni, frânturi de „ca la țară“, exterior pe care fiecare îl transforma după nevoi și posibilități. În cele mai multe cazuri, o debara exterioară, un spațiu de depozitare pe lângă care să te strecuri când vii, ori când pleci. Cei mai mulți n-aveau ce mașină să parcheze în curtea casei. Îndrăgostiții de natură și cu visuri rurale transformau totul într-o grădină cu flori, o Olandă în miniatură, un motiv să te laude vecinele și să-ți spună că ești gospodină. Trăiai într-o grădiniță cochetă, un ghiveci mai mare, o jardineră în care să intri cu picioarele și mâinile ca într-un orășel Lego.

Oamenii ăștia n-au văzut niciodată un parc în apropierea casei, n-au stat la umbra unui copac pe o bancă, departe de mașini și beton, nu și-au lăsat copiii într-un loc de joacă cu balansoare și leagăne, iar ceea ce nu vezi, nu guști, nu știi, ajungi să ignori, ori să-l consideri inutil. Cine știe, cândva ar putea fi considerat periculos un astfel de spațiu, amenajat parcă în ciuda comunității, montat și spoit cu vopsea parcă tocmai să atragă tinerii care se droghează, ascultă muzică tare, muzica aia proastă a generației lor nerecunoscătoare și atât de vulgare, ori cei care se sărută

ostentativ în fața celorlalți de parcă n-au și ei o casă și colcăie hormonii îi ei de se pipăie și-și fac apropouri cum sigur până la ei n-au existat.

Un spațiu care a trecut pe nesimțite de la nimic la mahala, și apoi de la mahala la blocuri. Istoria a trecut prin epiderma lui de chirpici, carton, BCA, cărămidă și beton precum un buldozer care pune la pământ vechiul ca să facă loc noului. S-a construit pe mormintele fostelor idei, casele au apărut pe locul bordeielor, iar blocurile înalte pe locul caselor. Cândva, în viitor, se vor ridica zgârie-nori pe locul blocurilor, iar peste ele holograme, ori stații spațiale. Când se va ajunge prea sus, precum turnul din Babel, Dumnezeu le va încurca limbile celor din cartier, nu se vor mai înțelege între ei, se vor bate la ședințele de bloc cu administratorii și președinții de scară, avizierele vor părea de neînțeles, fondul de rulment va părea inadmisibil de mare, și se vor prăbuși în gropile din pământul din care s-au înălțat.

Conform hărților, locul acesta a fost mereu parte din oraș, cel puțin conform celor mai recente dintre ele, dar nu orice adunătură de străzi și case se poate numi cu mândrie oraș, nu-ți poți spune în oglindă că stai în oraș doar pentru că tragi apa la toaletă și un jet puternic îți duce reziduurile departe, ori pentru că apeși pe un buton din perete și la lumina tremurândă, dintr-un filament așchilopat, a unui bec gălbui, poți vedea unde ți-ai lăsat nimicurile de care ești atât de atașat și pe care următoarea generație le va arunca încercând să înțeleagă ce ți-a plăcut atât de mult la obiectele alea. Iar frumusețea e subiectivă și

înaintașii, se știe, n-au avut niciodată gusturi la fel de bune ca cei care va să vie după.

Legătura cu centrul orașului, ori celelalte arii ale lui, s-a făcut mereu prin intermediul unui tramvai spart, mâncat de rugină, lovit din toate părțile de mașini, bulgări de zăpadă, pietre și grindină, scris cu sprayuri, mâzgălit cu ură și ironie la adresa unora sau altora, crăpat la încheieturi de ai impresia c-o să se rupă în bucăți în orice moment, și săltăreț pe șinele vechi de parcă joacă o horă aritmică și beată până la sensul giratoriu din centru. Și înapoi. Se ducea până dădea roată unui apendice care-l făcea să guste puțin din viața boemă a centrului și se întorcea cu viteză în mizeria din care a pornit, nu care cumva să întârzie pe traseu, să pângărească aerul cosmopolit cu duhoarea adusă de la margine, cu nimicnicia lui de tablă și a oamenilor pe care îi căra cu atâta indiferență pentru organele interne pe care le deplasa cu fiecare hurducăială, oameni care nu-și permiteau niciodată să-și cheltuie banii în locurile în care serveau, făceau curat, dereticau, dar se mulțumeau să cumpere un leucoplast cu rivanol, șervețele, pixuri, de la bătrânul cu traistă de poștaş care zeci de ani a transformat tramvaiul în buticul lui mobil.

Blocurile din centru, cu unduiri și colțuri strategice, ascundeau bine tramvaiul de ochii curioșilor, spre deosebire de blocurile din cartierul mărginaș care țipau încă de pe fațadă că n-avea cum să se pitească ceva mai rău în spatele lor. „Atenție, cade tencuiala“, repetitiv, obsesiv. „Atenție, cad țurțuri“ te scoate din monotonie. Conta, pentru tine mai mult decât pentru ceilalți, să nu se vadă cu ce ai ajuns în Oraș, să nu

știe nimeni că ai coborât dintr-un dric lung, portocaliu, care înțepenea tăcut pe șine la prima ploaie care îi inunda circuitele. Se ridica apa până la jumătatea roților de metal și rămâneau înșirate toate tramvaiele, formând o infinită râmă de fier, lungă și obosită, de la Piața de Flori până la Piața Centrală.

O dată nici măcar nu s-au blocat de la ploaie miriapodele astea tebeciste, s-au îmbolnăvit de gazon nou între șine. Primul tramvai a plecat cu iarbă proaspătă sub el, o vrăjeală birocratică menită să spele în hârtii lipsa de spațiu verde a cartierului, a agățat la jumătatea traseului o brazdă lungă în grilaj și a măturat toată investiția de mii de euro a primăriei, blocând totul în urmă. „La noi ca la nimeni“, spuneau blocurile.

Dar e un tramvai cu multiplu rol pentru cei din cartier: plimbă, cară și distrează. Copiii cartierului, ai căror părinți n-aveau bani de roller-coaster și tiri-bombe în Parcul Copiilor, și nici nu voiau să-și plimbe plozii printre ispите dulci și scumpe, se dădeau de la un capăt la altul pe nuca de tractare a tramvaiului, agățati ca muștele de fundul monstrului.

Ca să ajungi în capătul ăsta de lume mai puteai lua la un autobuz căpușat de șuții pe care rar îi prindea cineva, iar când se întâmpla, se lăsa cu bătaie la prima stație. Îi bătea azi și mâine îi găseai din nou la muncă. Cei mai curajoși călători îi recunoșteau după fețe, obișnuiți cu ei, și urlau de când se urcau hoții în autobuz.

- Aveți grijă la buzunare, s-a urcat controlul!

Din când în când bunul samaritean se trezea brădat pe față cu o lamă lipită de degetul arătător. În cel

mai bun caz, avea hainele sfâșiate. În cel mai normal caz, nu mai avea portofel.

Case lângă case. Umăr lângă umăr. Poate se mințea fiecare în pătrățica lui de grădină că are ceva unde să-și pună o roșie, un șezlong, un pătrunjel, dar de cele mai multe ori totul creștea la umbra casei vecine și soarele răzbea pe mici parcele pentru scurt timp din zi. Prin '86, Ceaușescu a pus degetul pe hartă și a zis că toată zona trebuie să devină modernă, conformă cu idealul de locuire al clasei muncitoare, așa că mii de case au murit din cauza progresului, iar în urma lor s-au ridicat scări de bloc, cu P-uri, V-uri, M-uri la început de numere. Ceaușescu a murit de la răceala popoului până să termine de modernizat toate străzile și să-și vadă planul realizat, zâmbind spre cer. Unele case din mahalaua înghesuită au supraviețuit la limită, ca într-un film hollywoodian în care firul bombei e tăiat în ultima secundă, Revoluția prinzându-le ca pe niște evrei salvați în timp ce mărșăluiau spre dușuri, iar cartierul și-a mai păstrat câțiva ani puțin din izul de mahala. O singură stradă, aia Principală, delimita, ca o graniță, mahalaua veche și joasă de mahalaua pe verticală. Cea veche mai ardea ocazional, casele aveau pereți de carton și boarfe, înghesuite toate să-și țină de cald. Nu le-a priit apropierea. S-au așezat sărac lângă sărac și doar o scânteie era suficientă să-i aducă pe toți la același nivel, de unde oricum nu prea ridicau capul. Din înaltul blocurilor cu zece etaje de vizavi, puteai să admiri traseul natural al fiecărui incendiu de vegetație urbană. Astăzi, din casele acelea scorojite și ridicate din nimicul altora au mai rămas doar

variantele îmbunătățite cu termopan, încă unul sau mai multe etaje ridicate ambițios, parcă fiecare încercând să câștige bătălia cu vecinul în încercarea de-a ajunge mai aproape de lumină. Precum pădurea care n-a fost niciodată acolo, fiecare acoperiș se împinge anual, pe furiș, mai aproape de cer, încercând să ciupească din fotosinteza destinată altora.

Într-o vară, s-au aliniat atât de ciudat planetele, de crezi în forța lor de a influența în vreun fel viața oamenilor de pe a treia dintre ele, ori în posibilitatea că e cineva non-uman responsabil de cum se întâmplă lucrurile, încât ne-am nimerit cu toții în același cvartal de beton și ciment, toți cei care, într-un fel sau altul, și-au schimbat viețile, s-au afectat, ori au afectat pe cineva. Bestiile de care Măzărică era atât de sătul și pe care doar el le vedea, ca în filmele în care un singur personaj e blestemat să vadă stafiile altora. Doar pe el îl scoteau din sărite, doar în urechile lui se auzeau acei draci împielițați din acel U de blocuri în care părea că se coboară un T format din alte blocuri. De sus, parcă trăiam la intersecția dintre două piese de Tetris, la o fracțiune de secundă de strivire pe jocul 2D al unei entități uriașe. Poate chiar cea care a decis totul, de la arhitectura cartierului până la cine să-l împânzească. Două plăci tectonice de socialism se pregăteau constant să se izbească, dar până atunci lăsaus, convenabil pentru cei mici și viitoarele mașini, suficient spațiu între lanțurile muntoase de blocuri. Altfel, similitudinea cu vechiul joc digital era izbitoare, totul rece, gri, pătrășos, simplu și colțuros.

Ne-am consumat, am transpirat și am luptat cu plictiseala o vară întregă în acel U în care căldura frământa cimentul, soarele se reflecta în geamurile mereu închise, lăsând impresia că nu apune niciodată și că umbra e o invenție, iar sunetele se cățarau pe zidurile blocurilor până se pierdeau în cer. Astăzi n-ai mai putea arunca acolo un cui, sau o minge de fotbal, din pricina tablelor parcate creativ și înghesuit, fiecare șofer încercând să mai inventeze cu vopsea albă un spațiu „oficial“ de parcare pe care să-l numereze la oha, astfel încât ceilalți să creadă că a venit cineva de la primărie și a ștanțat un alt pătrat într-o evidență, contur pentru care se plătește o taxă și e al celui care și-a marcat cu vopsea pe asfalt și numărul de pe plăcuța mașinii, astfel încât oricine ar atenta la bucata lui de parcare să știe clar că nu îi aparține și că riscă enorm, de la un ștergător ridicat până la bătaie.

De fapt, azi nu e nevoie să arunci un cui între mașini pentru că l-ai putea fuma relaxat sub streășina scării de bloc, chiar sub becul bolnav de hepatită, un acoperiș improvizat și montat ca să nu mai cadă per-vazurile lui Mihnea în capul oamenilor și să-i paralizeze pe viață. Mihnea e un băiat mutat de curând în bloc, stă la etajul 7 și e din noua generație de locatari. Vinde chiar în fața blocului și o face de prea puțin timp și cu prea multă încredere ca să se preocupe să învețe să palmeze bine transferul dintre marfă și bani. Totul e evident. Se vede de la patru străzi distanță, de la Secția 13, că e un vânzător novice, un tânăr tupeist și prea sigur pe el, care probabil deja e la declarații, încercând să-i convingă pe polițiști că nu știe nimic, că n-a vândut, dar a dat deja în bâlbâială,

nici el nu știe precis ce trebuie să mai spună ca să scape ușor și să nu intre pentru trafic și îl sperie gândul că maică-sa o să fie atât de dezamăgită de el, încât o să se îmbolnăvească de nervi și o s-o arate toată lumea cu degetul prin Rădăuți că și-a trimis băiatul la facultate în București, iar ăla nu se ținea de școală, ci vindea droguri și a ajuns în pușcărie.

În vara aia erau doar vreo cinci mașini în spatele acelor blocuri, dar pe una singură trebuia să o ferim cu toții, să n-o lovim cu mingea, dar de-ai dracu' pe aia o ștampilam cel mai des, înadins, o Dacia 1300 albă pe care se vedeau bine conturate urmele mingii tăvălite în noroi și zoaiile mașinii de gunoi. În câteva colțuri ale cvartalului zăceau și o mână de garaje din beton, moarte și descompuse ca niște balene eșuate, debarale exterioare în care se ascundeau la umbră rable pe care proprietarii nu le mai porneau niciodată, doar le ștergeau și le goleau de piese pe care apoi le vindeau la piață, vechituri, ori ce se mai înțelegeau între ei vecinii să depoziteze până se certau și-și aruncau nimicurile în afara garajului, urlând să vină să-și strângă rahaturile până nu se pișă câinii pe ele.

Cei care aveau garaje le iubeau foarte mult, ca pe propriii copii, motiv pentru care n-a mirat pe nimeni când s-a vărsat sânge la ridicarea și distrugerea lor, o decizie șocantă, primită de parcă oamenii de la primărie au venit să le ridice o cameră din casă. S-au bătut pentru ele cu șoferii platformelor pe care au fost urcate, s-au agățat de macara, au urlat și s-au revoltat cum nu s-au zbatut niciodată până atunci pentru propriii copii care se uitau la tot spectacolul și încercau

să-și dea seama dacă lucrurile sunt atât de grave și dacă nu cumva pierd o parte a familiei odată cu garajul pentru care tații și mamele se jelesc de parcă le-a luat statul norvegian copiii. Ceea ce la noi nu s-ar întâmpla pentru că statul român ți-ar lua mai degrabă garajul pentru rele tratamente, nicidecum urmașii.

Au venit și televiziunile în ziua în care macaralele le-au pus pe trailere. Nici nu știi ce a făcut atunci mai multă audiență TV: scandalul garajelor de beton, ori porcii tăiați de vii și perpeliți în spatele blocului, de Ignat, așa cum cade bine să faci orice creștin și român care nu se împiedică de betoane în fața tradiției și se adaptează la orice context în fața pregătirii de Crăciun. Totuși, cifrele nu mint și sângele proaspăt scurs din jugularele încă tremurânde ale copitatelor, gâlgâind spre canalizările care până atunci s-au săturat doar cu apă de ploaie, zeamă de gunoi și detergenții celor preocupați să-și curețe mașinile și covoarele, coroborat cu plânsul ca de prunci al porcilor ținuți la înghesuială între mașini pentru o înjunghiere mai ușoară, tehnică de gherilă urbană pe care avea s-o simtă și Alex Mare pe pielea lui, a înduișat mai mult opinia publică, imaginile rulând la TV de dimineața până seara și noi arătând mereu părinților cu degetul „uite geamul nostru“, ei zâmbind amar, încercând să-și dea seama cine ar fi putut să cheme televiziunea și de ce.

În vara aia ne-am nimerit toți la joacă afară, trăind pentru câteva săptămâni bune ca-n *Împăratul muștelor*, varianta insulei București postcomunist, carte pe care n-o citise cu siguranță nici măcar una dintre muștele care se uscau pe bucata aia de beton, în vara aia fiind obligatorii alte cărți din programa școlară

românească, crime cu țărani, crime cu îndrăgostiți, crime cu comuniști, crime cu femei, crime din iubire, dar nici măcar o crimă între copii lăsați de capul lor.

Am fost o adunătură de copii parcă abandonati de adulții din viețile noastre și lăsați ca într-un experiment de laborator să ne autoguvernăm într-un sistem politic doar de noi știut, mici pioni, cai, regi, ture și nebuni care ajungeau în casă doar după lăsarea întunerului, ori când părinții își aminteau că trebuie să hrănească vocile al căror murmur se auzea uneori de afară. Cele câteva becuri chioare montate pe stâlpi, care brăzdau spațiul din spatele blocurilor, luminând galben și obositor pentru un ochi neantrenat, care nu știe să vadă mingile și cornetele în semiîntuneric, transformau totul într-un alt fel de loc de joacă, o altă hartă pe care să te desfășori, iar maidanezii înfomețați ieșeau din ascunzători ca să vâneze gambe fragede și încălzite de joacă, revendicându-și terenul pe care ziua îl cedau strategic din cauza căldurii. Ocazional mușcau câte un părinte care ajungea prea târziu acasă și nu aflase de la teleshopping că s-a inventat un plastic chinezesc cu un sunet ascuțit care-i face pe câini să fugă schelălăind, jucărie de 99,99 lei, în care inițial nimeni nu avea încredere pentru că știau cu toții că la teleshopping sunt doar chinezării care nu funcționează și se strică după prima folosire, iar banii nu îi mai primești înapoi pentru că sunt cu toții niște escroci și niște hoți și d-aia n-o să fie niciodată bine în România pentru că oamenii cinstiți sunt luați de proști și or să ne mănânce câinii.

În vara aia eram toți împreună, formulă completă, cum n-o să mai fim niciodată, acolo ori oriunde

altundeva pe planetă. Și Laurențiu, ăla cu mama alcoolică și bucătăreasă la un hotel celebru, care nu era în stare să facă un sendviș fără să-ți vină să vomți și care l-a omorât pe bărbac-su băgându-l periodic sub masă în sesiuni prelungite de băut vodcă sportiv. Pe el, fire taciturnă, slabă și sensibilă, l-a ajuns primul ciroza, că asta mușcă prima dată din fिकाții celor care nu se obosesc nici măcar să se certe și el stătea mereu cu capul plecat în timp ce nevastă-sa îi făcea capul calendar că e un prost care nu e în stare de nimic. Pentru ficatul ei ciroza avea să ducă o luptă mai intensă, dar nu te pui cu omul ambițios când vrea să-și facă rău. Valentin, simandicosul din ochii celorlalți, cel care nu voia niciodată să se murdărească, și dacă nu era atât de lung în craci, și-o fura de mai multe ori pentru glumele proaste și ironice, având talentul și memoria să răspundă la răutăți cu versuri din piesele pop de la radio, umor care enerva teribil, mai ales de când descoperise singur replica de la „ce faci, coi?“, „bine, coi, ce-i cu pula asta între noi?“, Valentin răspundea mândru: „vă dau muie la amândoi“. Altfel, mult timp nici să se sinucidă n-a fost în stare. Alex Mic, care de fapt era mare, dar mai era un Alex în același bloc, care stătea cu câteva etaje mai sus, așa că mic și mare erau în funcție de etaj, nu de vârstă. Alex Mare a mâncat cea mai multă bătaie din viața lui în vara aia, încercând să fie bodyguard pentru fratele lui mai mic, Denis, dar era și copilul responsabil într-o familie de părinți pe care nu îi știa nimeni la față, însă știam cu toții că Alex Mare și Denis au părinți pentru că urmele de bătăi de pe corpurile lor purtau semnătura unor adulți care știau ce fac cu o curea și doi papuci. Denis era

ceea ce toată lumea caracteriza ca fiind „un diavol“, lucru care-l făcea pe ăla din film să pară un sfânt, iar ăsta din realitate era și un miracol al instinctului de supraviețuire și nu știm dacă poate să doarmă vreodată liniștit după tot ce a făcut în vara aia. Cristi, pe care mă-sa l-a învățat cu succes să-și urască tatăl și ale cărui glume și observații se terminau mereu cu un apropro că-și fute mama vitregă, care, fie vorba între noi, era și mai tânără și mai frumoasă ca mă-sa, dar asta nu era o scuză pentru tac-su, dar putea să fie un motiv. Dan, ai cărui părinți se uitau relaxați cum se adunau datoriile la avizier în timp ce-și mai puneau un păhărel de vodcă și suc de portocale, era prizonierul unei familii care nici mobilă nu voia să cumpere în casă. Țiganu, pe care-l chema Marius, dar în orice gașcă cu un singur rom numele lui e Țiganul. Ștefan, care oscila mereu între condiția de geniu retras și mut, cu diplome la olimpiade de fizică și matematică, și golan cu cazier. Adiță, masculul alfa și coleric al întregului petic gri. Bogdan, fratele mai mic al lui Adiță și varianta lui incompletă și cu ochi cruciși. Iulian, un pitic cu părul pe spate, strâns lipit de cap de o bentiță metalică, cu aere de macho, care până la urmă a reușit să-și vadă visul împlinit și să combine toate buticărele până în 45 de ani de pe strada principală. Bulgaru, un om cu mult potențial de paznic de noapte, care nu și-a atins menirea, ajungând doar curier. Robert, o fire calculată în a-și alege bine prietenii în funcție de cât de răi sunt pentru alții și cât de buni pentru el, dar cu ce folos într-un final? Cătălin, fratele lui mai mic, o copie fidelă, ciudat de tuciu în raport cu restul familiei, și mai isteric la jocurile la care nu se pricepea.

George, băiatul de bani gata și singurul care avea șapcă cu șapte dungi și încălțăminte cu crampoane care nu se toceau după o zi pentru că părinții lui aveau butic în Complexul Comercial Nicky Scorpion. Sorin, primul care s-a îmbătat dintre noi. Bebică, singurul care s-a bucurat de o oarecare empatie din partea celorlalți, cel care a crescut într-o vară cât alții în zece, dar n-a fost vara aia și n-a fost neapărat pe înălțime.

Parcă toți cei adunați în arșiță, când nu se uita nimeni dimineața ori cu o seară înainte să vadă câte grade or să fie în termometre și să-și pună problema celor doi litri de apă și a capului acoperit, toți ăia ne-am născut din părinți care s-au rugat la toți sfinții să nu aibă fete. Singurele care stăteau ascunse după perdele trase, tăcute, cuminiți, studioase, care nu ieșeau niciodată să stea cu noi, golanii, derbedeii, „neica nimenii“, cum ne ziceau părinții lor. Oricum, nu le ducea nimeni lipsa, erau cu cel puțin zece ani mai mici decât orice fantezie din mintea lui George, erau neinteresante, necoapte, plicticoase, nu știau fotbal, nu alergau cum trebuie, se încurcau în rochițe și de cele câteva ori când au ieșit, au țopăit pe lângă un elastic până le-a rupt Adiță jucăria și s-au cărat în case. Una singură ne dădea târcoale căutând prietenie, Mihaela, țigancă, dar nu-i spuneam „Țiganca“ pentru că era fată și nimănui nu îi vine vreodată să spună „Țigancă“ unei femei așa cum îți vine să spui „Țiganu“ unui bărbat. E poate și ăsta un semn de delicatețe, cine știe, chiar dacă unei femei îți vine s-o jignești spunând că e țigancă, dar parcă pe unul nu poți să-l lezezi cu apelativul țigan, probabil pentru bărbat are